

NASJONAL
OPERAEN
NASJONAL
BALLETTEN

NØTTE-
KNEKKEREN

PROGRAM

NØTTEKNEKKEREN

SPILLES

29. november—21. desember
2019

SCENE

Hovedscenen

VARIGHET

2 t 15 min / 1 pause

NØTTE= KNEKKEREN

Eventyrballett i to akter etter E.T.A. Hoffmanns
«Nøtteknekkeren og musekongen»

I redaksjonen

Jannicke Mohr, *redaktør*
Lars M. Kolstad, *produsent*
Maria Børja, *kommunikasjonsrådgiver*
Dag Bernhard Ulseth, *skribent*
Erik Berg og Jörg Wiesner, *foto*
Live Molvær, *grafisk design*

07 Media AS, trykk

Scenebildene er fra 2016, 2017 og 2018

Forside: Iben Østraat

Konsept Jon Bausor, Kaloyan Boyadjiev
Regi og koreografi Kaloyan Boyadjiev
Musikk Pjotr Tsjajkovskij
Scenografi Jon Bausor
Kostymer Bregje van Balen, Jon Bausor
Lys James Farncombe

Iscenesetter Kaloyan Boyadjiev
Prøveledere Svetlana Ballester, Kaloyan Boyadjiev,
Hedda Staver Cooke, Birgit Deharde, Yoshifumi Inao,
Jahn Magnus Johansen
Prøveledere Ballettskolen Gro Gudim,
Kumiko Hayakawa

Musikalsk ledelse Per Kristian Skaland /
Cathrine Winnes

Medvirkende Nasjonalballetten, Operaorkestret,
Ballettskolen, Barnekoret

Urpremiere 18. desember 1892, Mariinskij-teatret
i St.Petersburg

Norgespremiere 9. desember 1965, Nasjonalballetten,
Den Nationale Scene, Bergen

Premiere denne oppsetningen 1. desember 2016,
Den Norske Opera & Ballett

Sesongpremiere 29. november 2019

Ballettsjef Ingrid Lorentzen
Produsent Lars M. Kolstad
Ansvarlig utgiver Den Norske Opera & Ballett
Administrerende direktør Geir Bergkastet

Eugenie Skimond og Douwe Dekkers

Kjære publikum

Nøtteknekkeren er mer enn en ballett – den er juleeventyret vi elsker å dele med stadig nye generasjoner. Over 50 år er gått siden Nasjonalballetten danset juleballetten for første gang, og startet det som er blitt en så sterk tradisjon – for publikum og for oss som jobber her. På samme tid har den blitt en dør-åpner: Hver gang teppet går opp, er det noen i salen som ser ballett for aller første gang. Versjonen du skal se, er skapt for og av dette huset, og historien er satt til Kristiania, som Oslo het da, i 1905.

Det er drøm og magi vi får oppleve. Det handler om Clara, verken barn eller voksen, som føler seg utenfor i det store juleselskapet. Hun sovner, og i drømmen forvandles gjestene til rotter og mus – og nøtteknekkerdukken til en ekte prins. I et forvokst og litt skummelt univers kjemper prinsen og Clara mot rottene og musene – og i andre akt blir gavene fra gjestene levende og byr opp til dans! Alt styrt av den mystiske dukkemakeren Drosselmeyer.

Nøtteknekkeren handler også om å komme sammen. Familie og venner samles for å se ballett, og hele vårt hus kommer sammen for

det førjulsløftet 21 forestillinger av *Nøtteknekkeren* er. Små og store dansere fyller myriader av ulike roller: fra elever fra Ballettskolen som danser unge Clara, broren hennes Fritz, mus og godterier, side om side meg Nasjonalballettens stjerner som den voksne Clara og hennes nøtteknekkerprins, soldater, snøfnugg og mange andre. På scenen ser du også Barnekoret vårt, og fra orkestergraven kan du høre både dem og Operaorkestret.

Vi er også henrykt over at flere enn 1200 barn fyller salen 11. desember, etter å ha vunnet billetter i en storstilt utlodning i regi av OBOS Billettfond.

Velkommen, hver især! Vi gleder oss til å danse for dere.

Velkommen inn!
Ingrid Lorentzen,
Ballettsjef

Kort fortalt

I et juleselskap hjemme hos lille Clara får hun en tredukke i gave. Dukken ser ut som en liten soldat og kan knekke nøtter mellom tennene. Clara blir trøtt og sovner foran juletreet med dukken ved siden av seg. Hun begynner å drømme om folk hun har møtt og ting hun har sett i juleselskapet, men alt blir større og rarer enn i virkeligheten – og nøtteknekkerdukken blir levende!

AKT I**Den rare mannen og Clara**

Vi reiser mer enn hundre år bakover i tid. Det er vinter i byen, det er jul, og i verkstedet sitt sitter den rare herr Drosselmeyer og lager julegaver.

I gaten utenfor går barn og synger julesanger, og i vinduet i et av husene står Clara. Foreldrene hennes skal ha juleselskap, og Clara ser etter gjestene som kommer fra alle kanter av verden.

Soldaten

Besteforeldrene hennes kommer gående, men bestefaren sklir på isen og faller. Heldigvis ser en ung soldat hva som skjer, og hjelper bestefaren på beina. Clara løper ut for å møte dem, og soldaten gir henne et lommeørkle som hun kan bruke til å børste av klærne til bestefar. Etterpå hilser soldaten til Clara før han går sin vei.

Julefesten

Inne i huset står foreldrene til Clara og ønsker velkommen, og gjestene gir dem fine gaver fra fremmede land. Deretter spiser, leker og danser både barna og de voksne.

Den siste som kommer til festen, er Drosselmeyer. Han har overraskelser til alle: Først deler han ut julegaver til barna. Deretter begynner han å lese fra en stor bok, mens et skyggeteater blir vist bak ham. De får se en prinsesse og en prins, og prinsessen holder en stor, gyllen nøtt. Straks etter får de se en skummel rottekonge som prøver å ta nøtta. Rotta og prinsen begynner å sloss, men prinsessen kaster nøtta på rotta og jager den bort ...

Her slutter Drosselmeyer å lese, og i stedet viser han fram tre store trekk-opp-dukker: De ser ut som prinsessen, prinsen og Rottekongen, og Drosselmeyer får dukkene til å danse.

Nøtteknekkerdukken

Gjestene går inn i rommet ved siden av, der juletreet står. Men Clara blir igjen, og nå viser Drosselmeyer fram en blåfarget soldatdukke for Clara og broren hennes, Fritz. Dukken er laget slik at den kan knekke nøtter mellom tennene, og barna blir overrasket da Drosselmeyer gir dukken til Clara. Hun synes dukken er litt barnslig og rar, men Fritz blir misunnelig. Han griper dukken og ødelegger den. Da blir Drosselmeyer lei seg, og Clara vil trøste ham. Så husker hun lommeørkleet hun fikk av den unge soldaten, og med lommeørkleet hjelper hun Drosselmeyer å binde dukken sammen igjen.

Drosselmeyer lover at han skal reparere Nøtteknekkeren, og da gjestene kommer tilbake for å fortsette festen, tar han med seg dukken inn i juletrerommet. Snart følger Clara etter for å se ...

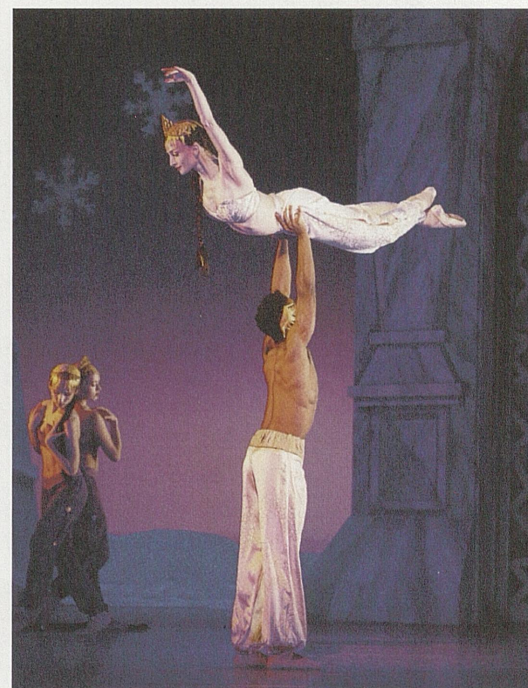
Clara sovner

Juletrerommet er mørkt, men treet er pyntet med lys og flagg. Hun ser ikke Drosselmeyer noe sted, men finner den store eventyrboka hans sammen med nøtteknekkerdukken. Clara leker med dukken og begynner å lese, men snart sovner hun foran den varme peisen.

Plutselig står Drosselmeyer der. Nå er han liksom forandret, og beveger seg sånn som trekk-opp-dukken han lager. Deretter dukker det opp stirrende øyne i mørket, og Clara våkner ...

Sonia Vinograd

Grete Sofie Borud Nybakken og Shakir Muhammad

Kamp mot rotter og mus

Drømmer hun? Rommet begynner å vokse og forandrer seg til en stor bok – og med ett kommer selveste Rottekongen med en flokk av rotter og mus strømmende inn i rommet. De vil ta nøtteknekkerdukken!

Men Nøtteknekkeren blir levende og like stor som en voksen mann! Han stiller seg opp på en svær kasse og blåser i en trompet, og ut av kassen marsjerer en flokk leketøysoldater for å kjempe mot rotter og mus. Likevel får rottene overtaket, og musene kaster seg over

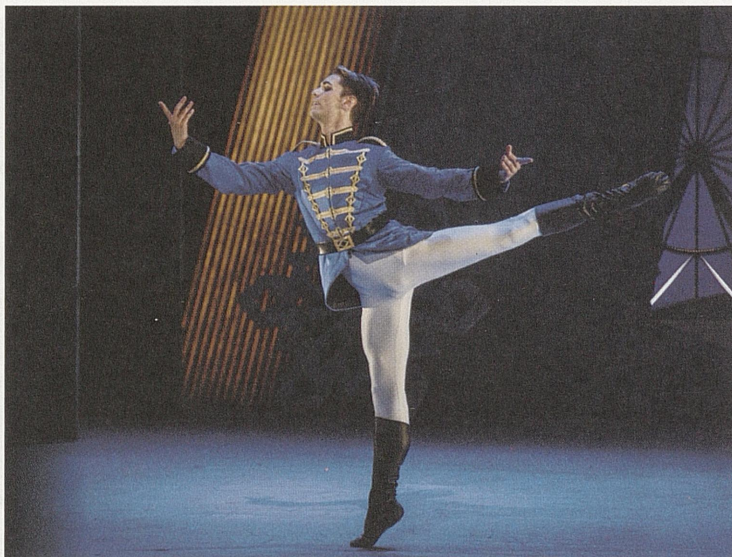
Nøtteknekkeren og begynner å bite. Da løper Clara fram. Hun kaster en stor nøtt på Rottekongen, og rottene og musene forsvinner – men Nøtteknekkeren ligger livløs tilbake ...

Nøtteknekkeren blir en prins

Da kommer Drosselmeyer fram og drysser magisk nøttestøv over Nøtteknekkeren. Nøtteknekkeren reiser seg sakte opp, og nå ser Clara at han er forvandlet: Han er blitt til en prins, og likner den unge soldaten hun møtte ute på gata!

Med ett blåser en flokk med dansende snøfnugg inn gjennom vinduet, og vinden drar Clara og Nøtteknekkeren med seg i dansen. Så kommer en stor, skinnende julekule dalende. Clara og Nøtteknekkeren går inn i den, før julekula stiger og løfter dem høyt opp i juletreet. De ser ikke at Rottekongen og hjelperne hans følger etter ...

/Pause

Martin Dauchez

Aarne Kristian Ruutu og Rottebukken

AKT II

Eventyrlandet

Clara og Nøtteknekkeren lander i et isdekket eventyrland. Der finner de Drosselmeyer ved en kjempestor peis som likner en teaterscene! Brått blir de overrasket av Rottekongen og hjelperne hans. Nøtteknekkeren må møte Rottekongen i ny kamp, men denne gangen klarer Nøtteknekkeren å gi Rottekongen et livsfarlig sår med den skarpe sabelen sin. Rottekongen trekker seg unna for å dø, og alle musene flykter.

Dansesfesten

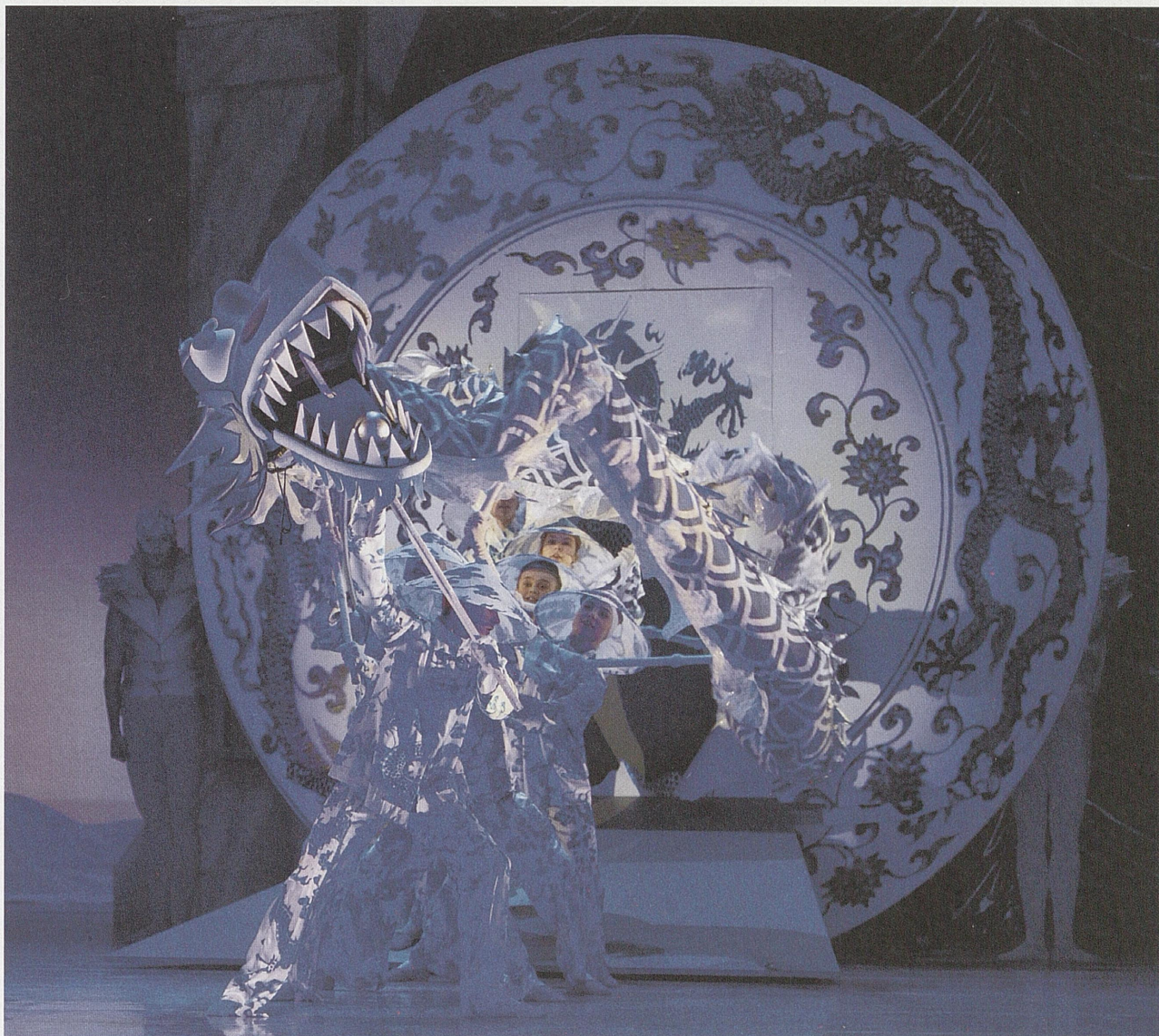
Nå har Nøtteknekkeren endelig vunnet, og Drosselmeyer steller i stand en fest. Clara og Nøtteknekkeren setter seg på en trone av iskrystall, og i teaterscenen går teppet opp. De får se alle gavene som foreldrene til Clara fikk i juleselskapet: en spansk vifte, en russisk konedukke, en kinesisk porselenstallerken med bilde av en drage, figurer fra en arabisk eventyrbok, og en fransk spilledåse. Gavene har blitt levende og begynner å danse!

Så strømmer en flokk av kaker og godteri ut av teateråpningen og danser av glede, og siden vinterisen har smeltet, har alle snøfuggene blitt forvandlet til vakre, dansende vårbloster. Deretter går Clara fram og danser med prinsen sin.

Til sist samler alle seg i ring rundt Clara, og dansen fortsetter mens eventyrmagien blir svakere og svakere ...

Clara våkner

Clara åpner øynene. Hun er tilbake i juletrerommet, og alt er som før. Hun blir lettet når hun ser at hun fortsatt har nøtteknekkerdukken, så hun gir den et kyss, og stiller den opp midt på gulvet. Deretter løper hun tilbake til familien sin og den store julefesten ...

PÅ

SCENEN

GLEMMER VI

ALT ANNET

Tekst Maria Børja   **Foto** Jörg Wiesner

Fra september til jul bruker de all sin tid på å gi andre mennesker julestemning. Hva tenker en pepperkake, en mus og en festpyntet jente og gutt om å danse i *Nøtteknekkeren*?

På den tettpakkede sidescenen i Operaen møter vi Ballettskoleelevene Eliah (9), Arild (10), Kira (12) og Iben (15) til en prat om *Nøtteknekeren*.

I Nasjonalballettens juleballett danser barna fra Ballettskolen side om side med de voksne danserne i Nasjonalballetten og Nasjonalballetten UNG, sangerne i Barnekoret og Operaorkestret – pluss mange, mange voksne medarbeidere bak scenen.

Akkurat nå står for eksempel to påkledere og diskuterer hvilke sko Arild – eller Fritz, som rollen hans heter – skal bruke. Ingen detaljer er for små – og alt skal skinne.

Mange fine minner

– Jeg får veldig julestemning av *Nøtteknekeren*, sier Kira Hestnes. Hun danser i *Nøtteknekeren* for fjerde gang, og i år har hun tre roller:

– Jeg er mus, cupcake og jente i selskap, forteller hun.
– *Hva er det som gir julestemning?*

– Kanskje musikken og kostymene, sier Arild Tyssvang.
– *Nøtteknekeren* er jo tradisjon og har blitt en stor del av barndommen. Hvert år er vi med og jobber hardt for å få det på scenen. Det blir mange fine minner, sier Iben Østraat.

Hun har rollen som Clara, som er den største rollen for barn og unge. Arild danser lillebroren hennes, Fritz, for første gang. Men han var også med i fjor – som pepperkake, en rolle han gjentar i år, i tillegg til Fritz.

Elijah Paulukat-Vo er også pepperkake. Han danser i *Nøtteknekeren* for aller første gang, og det er gøy, synes han. Veldig gøy.

– *Hva er det som er så gøy?*
– Alt!

Maria Børja i samtale med elevene fra Ballettskolen

Iben Østraat hos maskør og parykkmaker Ina Bøger

Arild Tyssvang hos maskør og parykkmaker Live Knudsen

Fra skrekk til drøm

Iben, som har vært med i *Nøtteknekkeren* rundt ni ganger, husker ennå da hun så balletten for første gang:

– Jeg var fire år og syntes det var veldig skummelt med rottene og sånn. Jeg sa til pappa at hvis jeg en gang ble Clara, så måtte han si nei, for jeg ville ikke danse med musene. Men så forandret det seg – det gikk fra skrekk til en drøm!

Siden har Iben danset alt fra den minste rollen til hovedrollen som Clara. I år gjør hun rollen – som i nåværende versjon er en ungdomsrolle – for andre gang:

– Dermed vet jeg allerede hvordan alt fungerer og kan utfordre meg selv til å gjøre karakteren enda bedre, sier Iben. Clara er drømmerollen også for Kira:

– Både den voksne Clara og Lille Clara, sier hun og smiler.

– *Har dere noen drømmerolle, Arild og Eliah?*

– Det virker litt gøy å være russisk, sier Arild, mens Eliah ikke helt vet.

– *Hva synes dere er den fineste scenen, da?*

– Jeg synes snøscenen er veldig fin, sier Iben.

– Kanskje når store Clara danser med prinsen? foreslår Kira.

Nervøs rett før

Kira, Arild og Eliah begynte å øve på rollene like etter høstferien, mens Iben begynte i slutten av august. Kira trener vanligvis fem ganger i uka, Iben seks ganger, Arild fire og Eliah tre.

Men da Eliah danset i barnerollen i *Anna Karenina* nylig, ble det fem økter i uka. Arild hadde også mer intensive perioder da han var med på turné til Hongkong (i høst) og Shanghai (i fjor) med *Ghosts* – *Ibsens Gengangere*.

– *Dere har mye sceneerfaring! Tenker dere noen ganger på at det sitter godt over tusen mennesker i salen?*

– Nei, sier Arild med en kort latter.

– Egentlig ikke, sier Kira.

– Det hjelper at det er mørkt i salen, man ser ikke hvor mange som sitter der, mener Iben. – Man er mest i sin egen verden og fokuserer på å gjøre det man skal gjøre, så bra som mulig.

– *Blir dere nervøse?*

– Jeg er litt spent før forestilling, men når jeg kommer på scenen, tenker jeg ikke på det, sier Kira. – Da tenker jeg bare på det jeg skal gjøre, og da er det veldig gøy.

– Jeg er ikke så veldig nervøs før forestilling, men *rett* før jeg skal på scenen, blir jeg veldig nervøs, forteller Arild.

– *Hva tenker du på da?*

– Jeg vet ikke, jeg er redd for å glemme å gå på.

Elijah forteller om en *Anna Karenina*-prøve der det skjedde:

– Jeg skulle stå på scenen da sceneteppet gikk opp. Og så gikk det opp, men jeg var ikke klar på scenen – jeg sto på bakscenen, sier han.

– *Hvordan gikk det?*

– Det gikk greit, for det var jo bare en prøve, ikke forestilling.

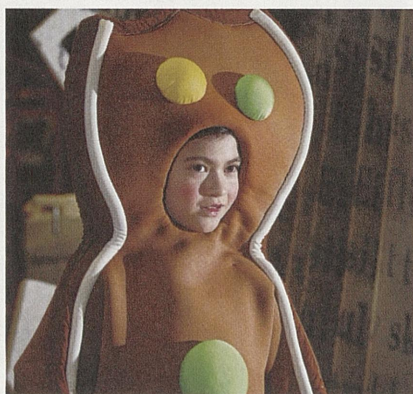
Elijah Paulukar-Yo

Kira Hesnes og Iben Østroot

«Når sceneprovne starter
og vi har prøver med kompaniet,
da er det jul.»

— IBEN ØSTRAAT

Kira Hesnes / Iben Østraat / Arild Tysvang / Eiliah Paulukat-Vo

Må ikke kræsje

— Hvordan klarer dere å huske alle bevegelsene?

— Jeg vet egentlig ikke, sier Kira. Som de andre tre synes hun spørsmålet er rart: De husker jo bare med kroppen.

— Når jeg ser dansen før vi skal lære den, da hender det jeg blir litt stressa. Men når jeg lærer den, da er det ganske lett, sier Arild.

— Hvordan er det å være så mange på scenen, da? Blir dere redde for å kræsje med noen?

— I hvert fall som mus, for da man har maske på, og da ser man ikke så godt. Da er det veldig lett å kræsje, sier Kira og viser fram masken som dekker hele hodet, bare med litt gitter over snuten å se gjennom.

— Oi, dere kan ikke se ut på siden?

— Nei, og derfor må man alltid bevege hodet for å se hva som skjer overalt, forteller hun og viser musenes svirrende hodebevegelser.

Svetter bak scenen

Nå begynner Kira å bli varm inni musekostymet. Musene blir alltid det, for under pelsen har de en drakt som er fylt med isoporkuler.

— Noen ganger sitter vi bak scenen og blir viftet på av de voksne, fordi vi er så varme, forteller hun.

Selv om *Nøtteknekkeren* først og fremst er gøy, er det også hardt arbeid å være med:

— Bak scenen svetter man, her varmer man opp og gjør seg klar for å gå på scenen. Og når man kommer på scenen, må alt se perfekt ut. Da må man gjøre sitt beste, for hele familier kommer jo og ser på, sier Iben.

— Hender det at dere blir slitne og helst skulle hatt en frikveld?

— Ja, sier Arild kjapt. — Men det ikke så ofte. Premien for å være med på ballettklasser og all trening, er jo forestillingene.

Han er enig med Iben og Kira i at *Nøtteknekkeren* betyr jul.

— For meg er det jul i slutten av november, sier han.

— Ja, sier Iben. — Når sceneprovne starter og vi har prøver med kompaniet, da er det jul.

BALLETTSKOLEN

Har du lyst til å danse ballett? Ballettskolen ved Den Norske Opera & Ballett har gjennom mer enn 50 år vært Norges ledende skole for utdanning i klassisk ballett.

Ballettskolen har cirka 120 elever i alderen 6-16 år. All trening foregår i Operaen i de samme salene som Nasjonalballetten bruker, i inspirerende nærhet til de profesjonelle danserne. Skolen samarbeider med Oslo kommune om et integrert skole- og ballett-tilbud på ungdomsskoletrinnet, hvor elevene har allmennfag på Ruseløkka skole og dansefag i Operaen. Ballettskolen samarbeider også med Kunsthøgskolen i Oslo og med ledende skoler i utlandet.

Deltagelse i noen av Nasjonalballettens største oppsetninger er en viktig del av opplæringen og noe av det beste ved å være elev på Ballettskolen. I tillegg har Ballettskolen hver vår sin egen forestilling på Scene 2.

Opptaksprøve hver høst

- ▶ Jenter 6–10 år
- ▶ Gutter 7–10 år
- ▶ Elever 10–12 år med treningsbakgrunn fra ballett. Disse kan søke om individuell prøvedans.

Vi tilbyr egne guttegrupper når det er mange nok påmeldt.

Opptaksprøve til Ruseløkka-tilbudet holdes på våren. Har du spørsmål om opptaksprøvene, send oss en e-post
▶ opptak@operaen.no

Ta kontakt med oss på
▶ ballettskolen@operaen.no
▶ telefon 479 15 249
▶ operaen.no/om-oss/

Til/fra-lapper

Her kan du klippe ut fine lapper til julegavene dine!

Til

Til

Til

Til

Fra

Fra

Fra

Fra

*Kostymetegning Nøtteknekkeren
Design: Jon Bausor*

*Kostymetegning Nøtteknekkeren
Design: Jon Bausor*

*Kostymetegning Nøtteknekkeren
Design: Bregje van Balen*

*Kostymetegning Nøtteknekkeren
Design: Jon Bausor*

Til

Til

Til

Til

Fra

Fra

Fra

Fra

Kostymetegning Nøtteknekkeren
Design: Jon Bausor

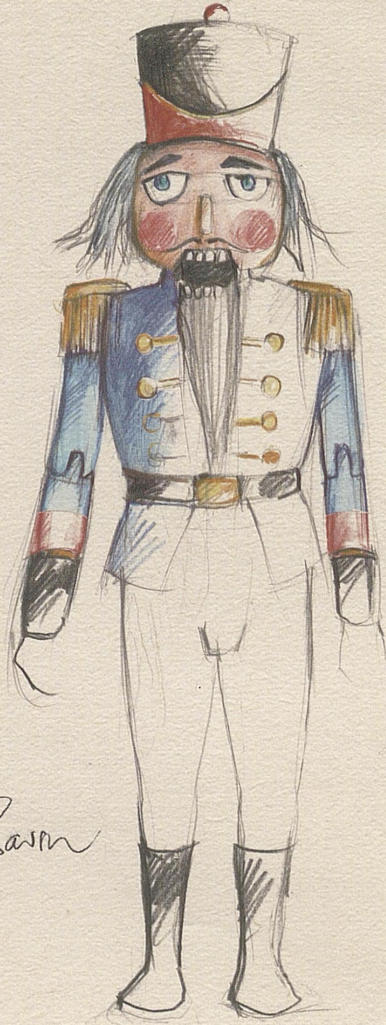
Kostymetegning Nøtteknekkeren
Design: Bregje van Balen

*Kostymetegning Nøtteknekkeren
Design: Jon Bausor*

*Kostymetegning Nøtteknekkeren
Design: Bregje van Balen*

Postkort

Her kan du klippe ut årets julekort!

Jon Baron

Nutcracker

"Mice Kids
The Nutcracker
NAB

Gregg

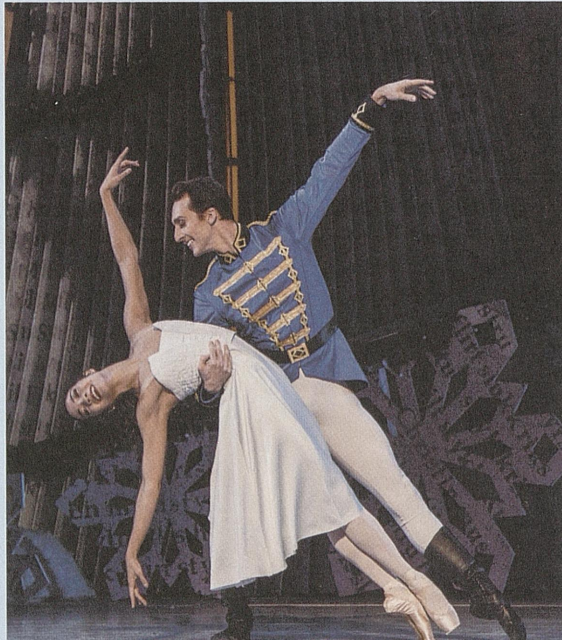

Barn fra Barnekoret

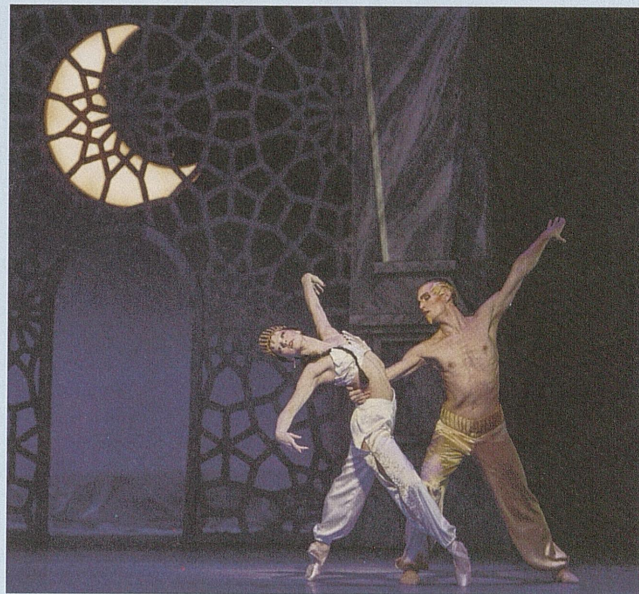
Leyna Magbutay og Philip Currell

Ricardo Castellanos og Caroline Roca

Emma Lloyd, Kathryn Walsh Thomas og Lisa Nielsen

Whitney Jensen og Silas Henriksen

Kaloyan Boyadjiev
Konsept og koreografi

Kaloyan Boyadjiev danset i Nasjonalballetten som solist 2002–2018. Han er utdannet ved den nasjonale ballettskolen i hjembyen Sofia i Bulgaria. I 2015 var Boyadjiev med på å starte Nasjonalballetten UNG, som han ledet fram til 2018. Boyadjiev er i tillegg ettertraktet som iscenesetter og koreograf, og har laget flere verk for både Nasjonalballetten, Nasjonalballetten UNG, og i 2013 sto han for koreografien til *Onkel Vanja* på Nationaltheatret i Liv Ullmans regi. I dag jobber han også som ballettmester i Nasjonalballetten.

Jon Bausor *Konsept, scenografi og kostymedesign*

Jon Bausor er scene- og kostymedesigner fra England. Han designer for både teater, dans og opera over hele verden, og har vunnet mange priser for sitt arbeid. Jon Bausor studerte ved Oxford University, og er i dag lektor ved Royal Shakespeare Company i London. Bausor designet åpningsseremonien til Paralympic Games i 2012, og flammeholderen til tenningen av den olympiske ild under Sotsji-OL i 2014. Jon Bausor har hatt ansvar for lysdesign på en rekke av Nasjonalballettens produksjoner.

Bregje van Balen
Kostymedesign

Nederlandske Bregje van Balen utdannet seg til danser ved Nationale Balletacademie i Amsterdam, og danset ved Nederlands Dans Theatre i 18 år. Samtidig som hun danset, startet hun sin karriere som kostymedesigner. Med mange års danseerfaring hadde hun et ekstra godt utgangspunkt for å vite hvordan dansernes bevegelser kunne fremheves ved hjelp av stoffvalg og design. Bregje van Balen har jobbet med mange produksjoner for Nasjonalballetten.

James Farncombe
Lysdesign

Britiske James Farncombe studerte samtidskunst ved Nottingham Trent University, og har lyssatt en lang rekke oppsetninger innen både teater, ballett og opera, i Storbritannia og internasjonalt. Han har vært nominert og vunnet flere priser for sitt arbeid. Ved Den Norske Opera & Ballett har han hatt ansvar for lysdesignet på *Carmen* — en ballett av Liam Scarlett, *Ildfuglen*, *Nøtteknekeren* og operaforestillingen *Pelléas og Mélisande*.

Per Kristian Skalstad

Musikalsk leder

Dirigenten Per Kristian Skalstad har gjestet samtlige norske orkestre ved en rekke anledninger, og har i mange år vært en etterspurt ballett- og operadirigent. Skalstad fikk sitt gjennombrudd som ballettdirigent ved åpningen av Operaen i Bjørvika, og har dirigert flere enn 25 store produksjoner for Nasjonalballetten. Hans repertoar inkluderer klassikere som *Svanesjøen*, *Nøtteknekeren*, *Giselle*, *Don Quixote* og *Tornerose*, samt en lang rekke nyere verk.

Cathrine Winnes

Musikalsk leder

Cathrine Winnes har siden 2016 vært sjefdirigent og kunstnerisk leder for Blåsarsymfonikerna i Stockholm. Winnes er også universitetslektor i dirigering på Norges musikkhøgskole (NMH). Hun er utdannet orkesterdirigent fra Kungliga Musikhögskolan i Stockholm og NMH. Hun har dirigert alle de profesjonelle symfoniorkestrene i Norge, ved Kungliga Operaen i Stockholm, GöteborgsOperan, Malmö Opera og Wermland Opera. Nå gjør hun sin debut hos Den Norske Opera & Ballett, som første norske kvinne til å dirigere en oppsetning.

Pjotr Tsjajkovskij

Komponist

Tsjajkovskij ble født 7. mai 1840. Han vokste opp som nest eldst av seks søsken på et stort gods i nærheten av Uralfjellene. Det fantes ingen skole der, men foreldrene ansatte en guvernante til å undervise barna. Pjotr var musikalsk begavet og begynte med pianotimer bare fem år gammel. Helt fra han var en liten gutt drømte han om å bli en verdensberømt komponist. Tsjajkovskij komponerte operaer, balletter, konserter og en rekke symfoniske verk, kammermusikk og sanger. Han er nok aller mest kjent for sine balletter; blant annet *Romeo og Julie*, *Svanesjøen*, *Tornerose* og *Nøtteknekeren*, som han komponerte i 1891/92.

NASJONALBALLETTEN

Riccardo Ambrogi

Victoria Francisca Amundsen

Lania Atkins

Nora Elise Augustinius

Alberto Ballester

Claire Barrington

Sindre Berntsen

Kári Freyr Björnsson

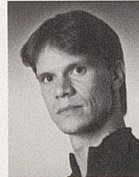
Thea Gudim Breder

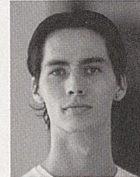
Idun Sofe Landgraaf Bækken

Daniela Cabrera

Yoel Carreño
solist

Ricardo Castellanos

Olivia Caughey

Clair Constant
gjestartist

Yolanda Correa
solist

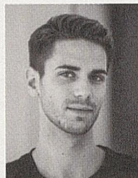
Luca Curreli

Philip Currell
solist

Natasha Jones Dale
permisjon

Martin Dauchez

Douwe Dekkers
solist

Bart Engelen

Cina Espejord

Helge Freiberg

Julie Gardette
solist, permisjon

Lindsay Heggdal

Silas Henriksen
solist

Melissa Hough
solist

Per Andreas Hovdal
permisjon

Whitney Jensen
solist

Alex Cuadros Joglar

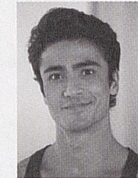
Maria Kochetkova
gjestesolist

Celine Kraal
permisjon

Jorund Langeggen

Lucas Lima

Emma Lloyd
permisjon

Kristina Luzina

Samantha Lynch

Astrid Lyngstad

Leyna Magbutay

Miharu Maki

Marchela Marinova

Ada Marthine Marthinsen

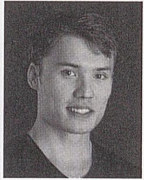
Gakuro Matsui
solist

Shaakir Muhammad

NNB UNG

Erik Murzagaliyev

Klara Mårtensson

Nae Nishimura

Maiko Nishino
solist

Grete Sofie Borud
Nybakken

Elise Nokling-Eide

Rebekah Bloomfield

Helena Byrt

Heidi Cecilie
Christensen

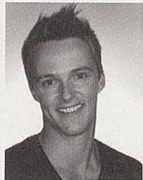
Jonathan Olofsson

Marco Pagetti

Daniel Proietto
gjestartist

Robert Refling

Caroline Roca

Georgie Rose

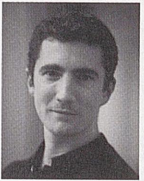
Elias Holm

Matthew Keller

Youngseo Ko

François Rousseau

Aarne Kristian Ruutu
solist

Jonathan Savage
gjestartist

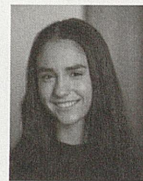
Cristiane Sá

Eugenie Skilnand
solist

Camilla Spidsøe
solist

Laureen Laar

Sven Bjarne Les Lothe

Harvey Littlefield

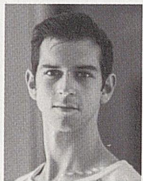
Freya Thomas

Kathryn Walsh Thomas

Anaïs Touret

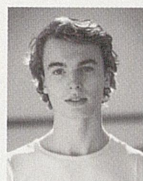
Shane Urton
permisjon

Isabel Vila

Sonia Vinograd

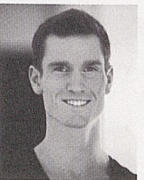
Simon McNally

Erika Pastel

Johanne Wien Pedersen

Mark Wax
permisjon

Kenji Wilkie

Stine Østvold

Simon Regourd

Sofie Ruthenbeck

Maren Skrede

DANSERE FRA KHIO

Tiri Anemone Berge

Nanny Hedberg

Fartein Ringset

Aurora Stray-Pedersen

Nicole Wulfling

BALLETTADMINISTRASJONEN

Ingrid Lorentzen
ballettsjef

Jahn Magnus
Johansen
ass. ballettsjef

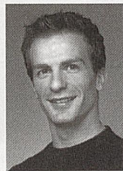
Richard Suttie
*ass. ballettsjef /
leder NNB UNG*

Helle Sorbye Larsen
sjefsprodusent

Svetlana Ballester
ballettmester

Kaloyan Boyadjiev
ballettmester

ADMINISTRATIV STAB

Christopher Kettner / *permisjon*
Carina Scherman / *adm. koordinator*
Siri Karine Bjerknes / *ressursplanlegger*
Lauren Hauser / *ressursplanlegger*
Linn Korsjoen / *adm. konsulent*

BALLETTREPETITØRER

Charles Rinaudo / *ballettrepetitor*
Zelina Sannum / *ballettrepetitor*
Yoko Toda /
koordineringsansvarlig ballettrepetitor

BALLETTSKOLEN

Knut Breder / *leder av Ballettskolen*

NASJONALBALLETTEN RAW

Lars Kolstad / *produsent*

NNBS HELSETJENESTER

Gordon Craig / *osteopat*
Anne Cecilie Johnsen / *manuellterapeut*
Rune Steen *akupunktør / massasjeterapeut*
Stefan Baldvin Stefansson / *fysioterapeut*
Lisbeth Hasslan-Bischoff / *fysioterapeut*

Hedda Staver Cooke
ballettmester

Yoshifumi Inao
ballettmester

Mimi Cejka
produsent

Anette Edmunds
produsent

Lars Kolstad
produsent

MESTERAFTEN

X 12

7. mars – 1. april 2020

Nasjonalballettens festival!

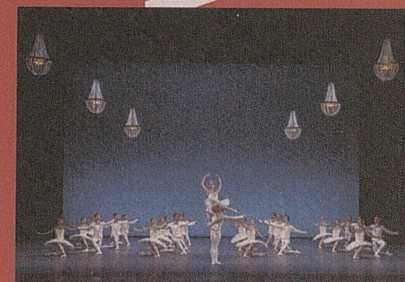
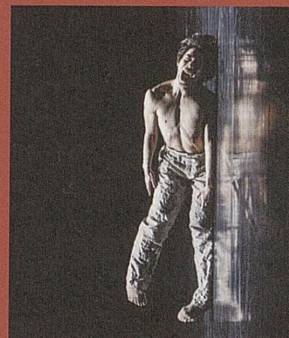
Opplev ballett på sitt beste når Nasjonalballetten danser verk av koreografer som Wayne McGregor, Jiří Kylián, Emma Portner og George Balanchine.

10 verk: klassisk, moderne og helt nytt

4 ulike kombinasjoner

12 kvelder

Rabatt hvis du kjøper billetten til flere forestillinger. Les mer på operaen.no

DNB

DNB samarbeider med idrettsforbund, kulturinstitusjoner og ideelle organisasjoner over hele landet.

DNB har i over 20 år hatt et samarbeid med Den Norske Opera & Ballett, en kulturinstitusjon som både tar vare på og utvikler kunstarter som en stadig større del av befolkningen har lært seg å sette pris på.

Stolt sponsor av mangfoldet

OBOS Billettfond

OBOS Billettfond har som mål at flere barn skal få oppleve teatermagi og scenekunst.

11. desember fyller vi Operaen med 1300 barn og unge som får se juleeventyret Nøtteknekkeren.

En by med et rikt kulturliv er et godt sted å bo!

VI UTVIKLER MORGENDAGENS SANGTALENTER

Hvert år får Barnekoret en betydelig del av Color Lines lotterimidler. Dette samarbeidet bidrar til at:

- ▶ unge og entusiastiske sangtalenter får bedre pedagogisk tilbud enn før
- ▶ Barnekorets repertoar utvides, hvilket betyr deltagelse i flere nye, norske operaer og økt tilbud for barn og ungdom
- ▶ Barnekoret har et økt samarbeid med operaselskaper over hele landet gjennom samproduksjoner og ressursutvikling

Barnekorets posisjon vekker nå internasjonal oppmerksomhet.

Color Line tenker nytt og fremtidsrettet, og ønsker å jobbe for et vitalt samspill mellom reiseliv og kultur. Med skreddersydde billett-, besøks- og cruisepakker skal vi:

- ▶ øke tilstrømningen av et internasjonalt publikum
- ▶ gjøre Norge til et spennende reisemål, og Den Norske Opera & Ballett til et enda mer attraktivt hus

Vi er stolte av vårt samarbeid med Den Norske Opera & Ballett. Stolte av å få bidra med et større internasjonalt publikum, stolte av å få bidra i utviklingen av morgendagens sangtalenter.

SAMARBEIDSPARTNERE

Den Norske Opera & Ballett takker følgende samarbeidspartnere og bidragsytere:
The Norwegian National Opera & Ballet gratefully acknowledges the support of
the following sponsors and contributors:

Hovedsamarbeidspartnere:

Main Sponsors:

DNB

OBOS

Samarbeidspartnere:

Sponsors:

Advokatfirmaet Føyen Torkildsen

Color Line

Mills

Norsk Tipping

Scatec

Sopra Steria

The Boston Consulting Group

Prosjektpartner:

Project partner:

ConocoPhillips

Partnere med særskilt avtale:

Partners with a special agreement:

Hathon Holding

Kistefos

Talent Norge

Den Norske Opera & Ballett takker følgende institusjoner og stiftelser for verdifulle bidrag:

The Norwegian National Opera
& Ballet gratefully acknowledges
invaluable contributions from the
following institutions and foundations:

Skipsreder Tom Wilhelmsens Stiftelse

Sparebankstiftelsen DNB

Operaens Venner

Operaens Ungdomsambassadører

Den Norske Opera & Ballett er heleid av den norske stat og mottar et årlig driftstilskudd bevilget av Stortinget.

The Norwegian National Opera &
Ballett is a publicly owned company
receiving an annual grant from the
Norwegian Parliament.

Skal man nå toppen, krever det tusenvis av timer med øving, gode trenere og dedikerte foreldre. Norsk Tipping bidrar med hele sitt overskudd på 5,5 mrd. til samfunnsnyttige formål deriblant over 750 millioner til kultur. Spiller du hos Norsk Tipping får du litt spenning i hverdagen. Samtidig støtter du positive tiltak til glede for enkeltmennesker og ditt nærmiljø.

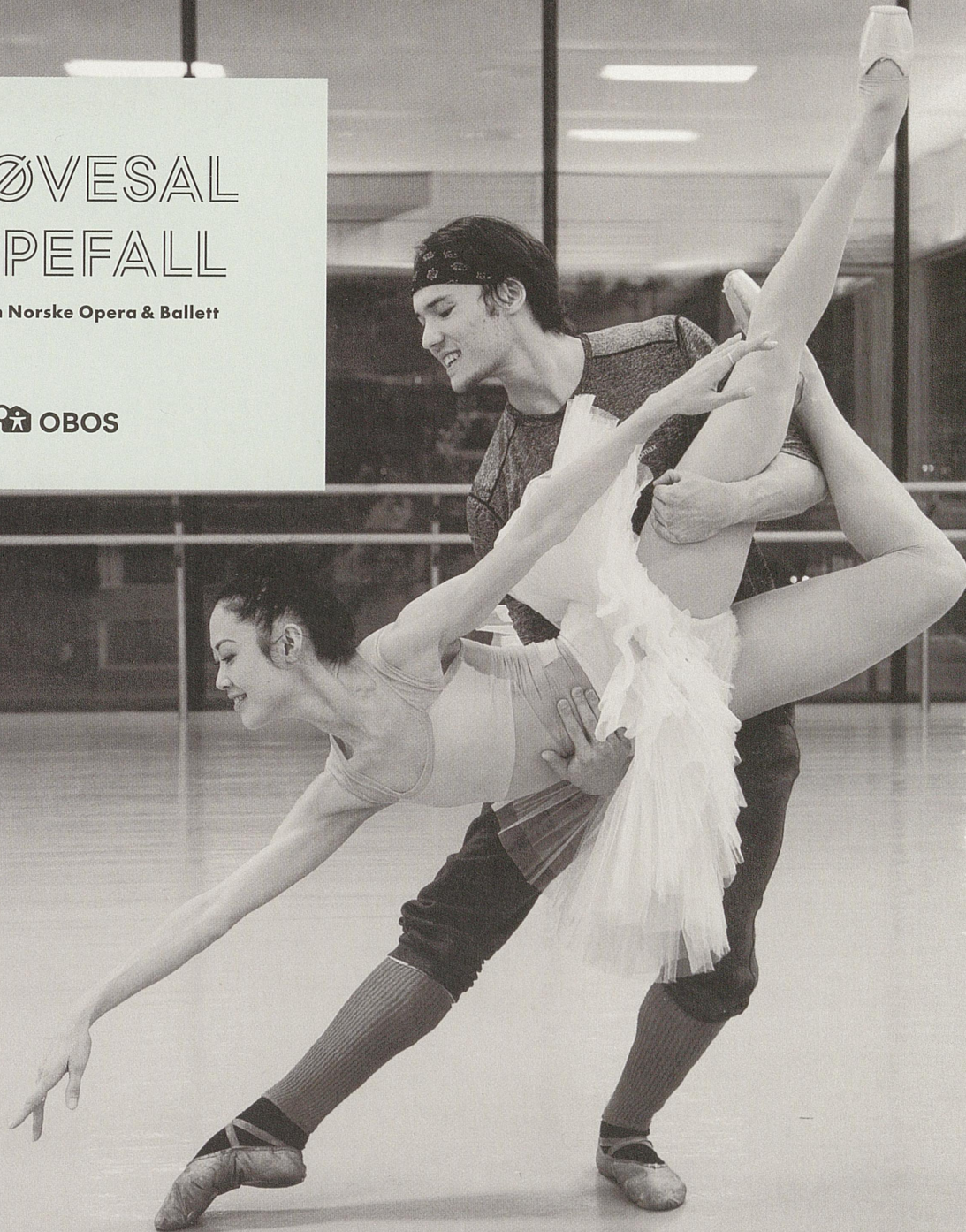

Norsk Tipping

FRA PRØVESAL TIL TEPPEFALL

Vi samarbeider med Den Norske Opera & Ballett

fa
lo
sp
so
De
jul
de
Ha
ty
va
ha
ve
ha

Siden tidlig på morgenen
hørte en raslende lyd borte
smågodtet som var
for tiden. Hun var s
de listige rottene og
shale maten deres.

ddede Klara
ttene og
lefesten den
lyden av
rsøkte å

ent
r,

KOMMENDE HØYDEPUNKTER

Hovedscenen

Opera

RIGOLETTO ^{NY!}

5. oktober—10. januar

HANS OG GRETE ^{NY!}

22. november—31. desember

MADAMA BUTTERFLY

11. januar—24. februar

EUGEN ONEGIN

15. februar—8. mars

Ballett

**GHOSTS — IBSENS
GENGANGERE**

16.—26. januar

HEDDA GABLER

25. januar—7. februar

MESTERAFTEN x 12

7. mars—1. april

KYLIÁN: ONE OF A KIND

30. april—21. mai

Konsert

**PER ARNE GLORVIGEN:
LE GRAND TANGO**

12. januar

**OLE PAUS & MOTORPSYCHO
I OPERAEN**

23. februar

**OPERAORKESTRET:
TSJAJKOVSKIJS KLAVERKONSERT**

29. februar

Kjøp billetter på operaen.no

